

Verlag van het ingevolge artikel 5, sub d., juncto 2, van het Archiefbesluit 1995 gevoerde driehoeksoverleg tussen het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit en de Rijksarchiefdienst met betrekking tot de selectielijst, zoals bedoeld in artikel 2, eerste lid, van het Archiefbesluit 1995, van archiefbescheiden van de actor Directeur Staatsbosbeheer op het beleidsterrein Relatienotabeleid in de periode 1974-1998

Den Haag, augustus 2005
drs. P.R. te Slaa

Inleiding

Dit document is een selectielijst als bedoeld in artikel 2, eerste lid van het *Archiefbesluit 1995* (Stb. 1995, 671). De lijst heeft de vorm van een Basisselectiedocument (BSD). Een BSD bestaat voor het grootste deel uit een lijst van handelingen. In een BSD wordt op grond van een aantal selectiecriteria aan elke handeling een waardering gegeven, die neerkomt op een selectiebeslissing met betrekking tot de bescheiden die de neerslag van de handeling vormen (B = te bewaren; V = te vernietigen).

Het BSD fungeert deels als vervanging van de bestaande vernietigingslijst:

Lijst van te vernietigen archiefbescheiden van de onder het ministerie ressorterende Directie Beheer Landbouwgronden en van de onder dat ministerie ressorterende commissies en ambtenaren. Vastgesteld bij beschikking van de Staatssecretaris van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk en de Minister van Landbouw en Visserij, van 7 september 1978 No. Dir. MMA/Ar 194.557 respectievelijk No. PAZ 273, gewijzigd bij de beschikking van de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij en de Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur van 28 juni 1993, no. A93.528.WH/NF voor zover het de categorie "Taak" betreft voor de actor Directeur Staatsbosbeheer.

Het beleidsterrein Relatienotabeleid

In 1974 besloot de regering een nota voor te bereiden waarin beleidsvoornemens zouden worden geformuleerd die de relatie tussen landbouw en natuur- en landschapsbehoud moesten verbeteren. Op 7 februari 1975 bood de Minister van Landbouw en Visserij de "Nota betreffende de relatie landbouw en natuur- en landschapsbehoud", de zogenaamde Relatienota, aan de Tweede Kamer aan. De staatssecretaris van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk werk was de tweede ondertekenaar en de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening de derde.

Als beleid werd in de Relatienota aangegeven:

- het sluiten van onderhoudsovereenkomsten voor het verrichten van onderhoud aan bepaalde natuurlijke en landschappelijke elementen;
- toepassing van de 'bergboerenregeling' met inbegrip van de extra mogelijkheden tot ontwikkelingssubsidies;
- een (...) passende beloning voor het (mede)richten van bedrijfsopzet en bedrijfsvoering op doeleinden van natuur- en landschapsbeheer;
- onderhouds- en investeringsbijdragen voor verzwaarde welstandseisen t.b.v. het landschapsbehoud;
- een inrichtingsbeleid, hetwelk - daar waar nodig - condities schept voor een verantwoorde beheerssituatie zowel uit het oogpunt van natuur- en landschapsbehoud als van de landbouw." (Relatienota, p.32)

De doelstelling van het overheidshandelen op het beleidsterrein Relatienota kan worden omschreven als het verbeteren van de relatie tussen de bescherming van de natuur- en landschappelijke waarden en de uitoefening van de landbouw in waardevolle agrarische cultuurlandschappen".

Deze doelstelling wordt gerealiseerd door:

- Het ontwikkelen van beleid op het gebied van de relatie tussen de natuur en de uitoefening van de landbouw;
- Het vastleggen van dit beleid in regelgeving en beleidsnota's;
- Het organiseren van het relatienota-beleid;
- Het bekostigen van het relatienota-beleid.

Reikwijdte van dit BSD

Deze selectielijst is alleen van toepassing op de onder het zorgdragerschap van de minister van LNV ressorterende actor Directeur Staatsbosbeheer voor de periode 1974-1998.

Totstandkoming selectielijst

Het BSD is gebaseerd op het institutioneel onderzoek naar het deelbeleidsterrein Relatienotabeleid. Het onderzoek is in 1995 verricht door mevrouw drs. A.S. Fris.

Het onderzoek van mevrouw Fris, en het afzonderlijke onderzoek van de heer drs. N. van Oldenbeek naar het deelbeleidsterrein Natuur- en landschapsbeheer, resulteerde uiteindelijk in het RIO *Natuur- en landschapsbeheer en relatienotabeleid*. Dit rapport is onder nummer 79 in 2000 gepubliceerd in de PIVOT-reeks.

Op basis van haar institutionele onderzoek heeft mevrouw Fris in 1996 het BSD Relatienotabeleid opgesteld. Op 6 september 1996 is hierover overleg gevoerd voor de zorgdrager minister van LNV. Na advisering van de Raad voor Cultuur (ar-97-6796/1) op 12 november 1997, is de lijst op 1 april 1998 vastgesteld (zie Staatscourant 1988, nr. 61).

Hoewel er driehoeksoverleg was gevoerd over de handelingen van de Directeur Staatsbosbeheer, bleek nadien dat de voornoemde lijst abusievelijk niet was vastgesteld voor deze actor.

In 2004 heeft de heer drs. P.M. Spierenburg van het ministerie van LNV een afzonderlijke selectielijst opgesteld voor de handelingen van deze actor.

Driehoeksoverleg

Het driehoeksoverleg is opgestart in augustus 2004 en definitief afgesloten in september 2004. Hieronder volgt eerst een opsomming van alle deelnemers aan het driehoeksoverleg in 1995 en 2004, waarna de gevolgde toetsingsprocedure kort wordt uiteengezet.

Aan het driehoeksoverleg in 1996 is door de volgende personen deelgenomen:

Als beleidsdeskundigen:

- de heer ir. L.C. Blanken, hoofd Bedrijfsbureau, tevens hoofd afdeling Structuurregelingen en Overeenkomsten bij de Dienst Landinrichting en Beheer Landbouwgronden;
- de heer J. Eikelenboom, medewerker Documentaire Informatievoorziening, belast met specifieke taken bij de Dienst Landinrichting en Beheer Landbouwgronden.

Als deskundige archiefbeheer:

- de heer G. Stiemsma, adviseur Bedrijfsinformatie Facilitaire Dienst (destijds interim-projectleider PIVOT) bij het ministerie van LNV).

Als vertegenwoordiger van de Algemene Rijksarchivaris trad mevrouw Fris op.

Aan het driehoeksoverleg in 2004 is door de volgende personen deelgenomen:

Als beleidsdeskundige:

- de heer W. van Lonkhuizen (ZBO Staatsbosbeheer);

Als deskundige archiefbeheer:

- de heer drs. P.M. Spierenburg, Adviseur informatiemanagement, Ministerie van LNV;

Als vertegenwoordiger van de Algemene Rijksarchivaris trad de heer drs. P.R. te Slaa op.

Voor het driehoeksoverleg is geen materiedeskundige aangezocht aangezien de conceptlijst slechts uit drie handelingen bestaat en het oorspronkelijke BSD in 1996 uitvoerig is getoetst.

Tijdens het driehoeksoverleg is de volgende procedure gevolgd:

Op 13 mei 2003 heeft de heer drs. P.M. Spierenburg van het ministerie van LNV bij het Nationaal Archief het verzoek ingediend om de handelingen van de actor Directeur Staatsbosbeheer op het deelbeleidsterrein Relatienotabeleid alsnog vast te stellen. Het hoofd van selectie, mevrouw drs. B. Abels, wees de heer drs. P.R. te Slaa aan om in het driehoeksoverleg op te treden als vertegenwoordiger van de Algemene Rijksarchivaris.

In overleg met de heer Spierenburg heeft de vertegenwoordiger van de Algemene Rijksarchivaris medegedeeld dat de vaststelling van een afzonderlijke selectielijst voor de actor Directeur Staatsbosbeheer voor het Nationaal Archief geen prioriteit heeft. Voor de vaststelling van de handelingen van de Directeur Staatsbosbeheer was het bovendien allereerst noodzakelijk dat er duidelijkheid bestond over de vraag onder welke zorgdrager deze actor ressorteert. Tot 1 januari 1998 viel Staatsbosbeheer onder de minister van LNV, daarna is dit organisatie-onderdeel extern verzelfstandigd en kreeg het de status van Zelfstandig Bestuursorgaan (ZBO).

Nadat duidelijk was dat het zorgdragerschap voor de actor Directeur Staatsbosbeheer op het deelbeleidsterrein Relatienotabeleid voor de periode 1974-1998 nog steeds berust bij de minister van LNV, heeft de heer Spierenburg in april 2004 hiervoor een concept-selectielijst opgesteld. In juli 2004 is over deze lijst overleg gevoerd tussen de heer Spierenburg en de vertegenwoordiger van de Algemene Rijksarchivaris. Als beleidsdeskundige was de heer Van Lonkhuizen van het ZBO Staatsbosbeheer reeds in een eerder stadium geraadpleegd over de toe te kennen waarderingen.

Het conceptverslag van het driehoeksoverleg is door de heer Te Slaa opgesteld in augustus-september 2004. Hierna is het ter goedkeuring voorgelegd aan de deelnemers van het driehoeksoverleg.

De selectielijst, zoals door de heer Spierenburg in het najaar van 2004 is aangepast, voldeed voor wat de inleiding betreft, niet aan de gestelde normering, zoals door het Interdepartementaal Platform Selectie en het Nationaal Archief gezamenlijk is vastgesteld.

In juli 2005 heeft een medewerker van het Nationaal Archief, drs. N. Pels, de inleiding van de ontwerp-selectielijst aangepast, zodat deze lijst ter inzage kon worden gelegd.

Belangen ex art. 2, sub c en d van het Archiefbesluit 1995

Tijdens het opstellen van het BSD en in het gevoerde driehoeksoverleg is rekening gehouden met de in art. 2, sub c van het Archiefbesluit genoemde waarde van archiefbescheiden als bestanddeel van het culturele erfgoed en het onder sub d van hetzelfde besluit genoemde belang van de in de archiefbescheiden voorkomende gegevens voor overheidsorganen, voor recht- en of bewijszoekenden en voor historisch onderzoek.

Als uitgangspunt van het overleg gold de door de rijksarchiefdienst gehanteerde selectiedoelstelling, die inhoudt dat de belangrijkste bronnen van de Nederlandse samenleving en cultuur veilig worden gesteld voor blijvende bewaring. Met het te bewaren materiaal moet het mogelijk zijn om een reconstructie te maken van de hoofdlijnen van het handelen van de rijksoverheid ten opzichte van haar omgeving, maar ook van de belangrijkste historisch-maatschappelijke gebeurtenissen en ontwikkelingen, voor zo ver deze zijn te reconstrueren uit overheidsarchieven.

Om de selectiedoelstellingen te realiseren worden zes selectiecriteria gebruikt om tot een waardering te komen:

ALGEMENE SELECTIECRITERIA	
Handelingen die worden gewaardeerd met een B (= bewaren)	
<i>Algemeen selectie criterium</i>	<i>Toelichting</i>
<i>1. Handelingen die betrekking hebben op voorbereiding en bepaling van beleid op hoofdlijnen</i>	Hieronder wordt verstaan agendavorming, het analyseren van informatie, het formuleren van adviezen met het oog op toekomstig beleid, het ontwerpen van beleid of het plannen van dat beleid, alsmede het nemen van beslissingen over de inhoud van beleid en terugkoppeling van beleid. Dit omvat het kiezen en specificeren van de doeleinden en de instrumenten.
<i>2. Handelingen die betrekking hebben op evaluatie van beleid op hoofdlijnen</i>	Hieronder wordt verstaan het beschrijven en beoordelen van de inhoud, het proces of de effecten van beleid. Hieruit worden niet per se consequenties getrokken zoals bij terugkoppeling van beleid.
<i>3. Handelingen die betrekking hebben op verantwoording van beleid op hoofdlijnen aan andere actoren</i>	Hieronder valt tevens het uitbrengen van verslag over beleid op hoofdlijnen aan andere actoren of ter publicatie.
<i>4. Handelingen die betrekking hebben op (her)inrichting van organisaties belast met beleid op hoofdlijnen</i>	Hieronder wordt verstaan het instellen, wijzigen of opheffen van organen, organisaties of onderdelen daarvan.
<i>5. Handelingen die bepalend zijn voor de wijze waarop beleidsuitvoering op hoofdlijnen plaatsvindt</i>	Onder beleidsuitvoering wordt verstaan het toepassen van instrumenten om de gekozen doeleinden te bereiken.
<i>6. Handelingen die betrekking hebben op beleidsuitvoering op hoofdlijnen en direct zijn gerelateerd aan of direct voortvloeien uit voor het Koninkrijk der Nederlanden bijzondere tijdsomstandigheden en incidenten</i>	Bijvoorbeeld in het geval de ministeriele verantwoordelijkheid is opgeheven en/of wanneer er sprake is van oorlogstoestand, staat van beleg of toepassing van noodwetgeving.

Belangen van archiefbescheiden voor de recht- en bewijszoekende burger en voor overheidsorganen

Bij de handelingen die zijn gewaardeerd met een V, is de vernietigingstermijn vastgesteld met het oog op de belangen van de recht- en bewijszoekende burger en de bedrijfsvoering.

De beoordeling en vaststelling van de vernietigingstermijnen zijn gedaan door deskundigen van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselveiligheid. Een opsomming van deze deskundigen, is opgenomen op pagina 2-3 van dit verslag. De vertegenwoordiger van de Algemene Rijksarchivaris heeft zich er destijds van vergewist dat zij gezien hun inbreng en functie inderdaad kunnen gelden als deskundigen.

Belangen van de te bewaren archiefbescheiden voor het historisch onderzoek

In het driehoeksoverleg heeft de vertegenwoordiger van de Algemene Rijksarchivaris de belangen van het historisch onderzoek behartigd. Op zijn verzoek hebben ook de overige deelnemers hun gedachten laten gaan over de vraag op welke wijze het belang van de bescheiden voor later historisch onderzoek in de selectielijst tot uiting zou moeten worden gebracht.

Tenslotte kunnen op basis van artikel 5, sub e van het Archiefbesluit, archiefbescheiden die volgens de selectielijst voor vernietiging in aanmerking komen in bepaalde gevallen hiervan uitgezonderd worden.

In het gevoerde driehoeksoverleg is het volgende aan de orde gesteld:

De vertegenwoordiger van de Algemene Rijksarchivaris constateerde dat de periodisering in de titel van de selectielijst niet correspondeerde met die van het RIO. Daarnaast hadden de handelingen in de ontwerprijst een ander nummer dan in het gedrukte RIO. Er diende daarom een verwijzing te worden opgenomen naar de betreffende handelingen in het rapport. Tenslotte voldeed de inleiding van de selectielijst niet aan de productbeschrijving.

Over de voorgestelde waardering van de handelingen waren alle betrokken partijen het eens.

De periodisering in de titel van het selectielijst is door de heer Spierenburg aangepast. Hij heeft bij de nummering van de handelingen een verwijzing opgenomen naar de desbetreffende handelingen in het RIO.

In juli 2005 heeft een mevrouw Pels de inleiding van de ontwerp-selectielijst aangepast, zodat deze lijst ter inzage kon worden gelegd.

Het verslag is voorgelegd aan de bij het overleg betrokken personen. Deze hebben hun goedkeuring aan het verslag gegeven.